

Роздуми на прочитану книгу від головного бібліографа ОННБ, Заслуженого працівника культури України - Єфімової Анни Іванівни

З-поміж поетів 20-х років виокремлювалась постать М. Йогансена як «ювеліра форми», «ювеліра звукосполучень», «чудового майстра алітерацій». Він знаходив насолоду у звукописних метафорах, його поезія була елітарною і тому в офіційній критики викликала заздрісну іронію. А друзі-поети і прозаїки — сприймали його як особливу постать — «вікінга», «юного романтика», якій вільно жив і творив в атмосфері «романтики вітаїзму».

А як же багато встиг він за своє творче життя! Було написано безліч чудових віршів, надрукованих у збірках 1923-1925 рр., в хрестоматіях і антологіях 1926-1930 рр. Окремими збірками вийшли вірші поета у 1930 р. (Збірка вибраних віршів та «Ясен»), «Балади про війну і відбудову» (1933р.). Не було жодного журналу, жодної газети в ці роки, де б не друкувались вірші М. Йогансена. Як засвідчували сучасники, «з Майка був чортівськи здібний лінгвіст», але так само обдарований він був і для сприйняття технічних знань... Освіту мав енциклопедичну, невпинно поглинав нові знання, якими весь час ділився з людьми. Чого варті лише твори, які народжувались разом з поезією: «Украинский язык. Пособие для курсов и самообразования» (1923 р.), «Як будується оповідання» (1928 р.) тощо. М. Йогансен по праву вважається засновником школи українського нарису: «Три подорожі» (1932 р.), «Під парусом на дубі» (1933 р.), «Подорож у Дагестан» (1933 р.), «Кос-Чигил на Ембі» (1936 р.) та інші вважаються еталоном майстерності. Поет на високому професійному рівні складав різні граматики, словники, корпуси народних приказок і прислів'їв. Був автором спеціальних збірників і наукових розвідок. Перекладав практично з усіх європейських мов.

У 1930 р. побачив світ роман М. Йогансена «Подорож ученого доктора Леонардо і його майбутньої коханки, прекрасної Альчести, у Слобожанську Швейцарію».

Йогансен відвідав Одесу в складі групи українських письменників 1928р. (М. Йогансен, В. Сосюра, В. Чечвянський, Л. Чернов, О. Слісаренко). Під час свого перебування в нашому місті він разом з іншими письменниками читав свої твори на підприємствах перед робітниками, на студентських зібраннях, у Будинку преси та Х окружному з'їзді Рад, який в той час відбувся в Одесі. Крім того, М. Йогансен написав сценарій фільму «Звенигора», знятий Олександром Довженко на Одеській кінофабриці. Фільм цей користувався великим успіхом в СРСР і за кордоном. Газета «Культура і побут» у 1927р. писала, що «цей фільм — сучасний, бойовий радянський фільм, але разом з тим і український національний, в кращому розумінні цього слова...».

Висока внутрішня культура Майка Йогансена, його самобутність, добропорядність робили його чужорідним елементом в антигуманному безликому сталінському «раю». Проти нього оголосила хрестовий похід вульгарно-соціологічна критика.

18 серпня 1937 р. його було заарештовано і звинувачено про участь М. Йогансена в діяльності антирадянської, націоналістичної організації, яка прагнула шляхом терору й збройного повстання проти Радянської влади відірвати Україну від Радянського Союзу.

27 жовтня 1937р. М. Йогансен був розстріляний в Києві. 20 березня 1958 р. він був реабілітований посмертно.